

Šolcův statek v Sobotce - Lapidárium

Stanislava Kavanová sochy

Výstava trvá od 24. května do 31. října 2021

Během výstavy se uskuteční setkání s autory.
Sledujte prosím web a vývěsky Šolcova statku.

www.solcuvstatek.cz

Stanislava Kavanová

Narozena 8. srpna 1943 v Praze jako Stanislava Potužníková. Ve svých šestnácti letech složila státní zkoušku z těsnopisu a psaní na stroji. Při kancelářském zaměstnání večerně studovala na Střední výtvarné škole v Praze. Zároveň se zajímala o lidový zpěv a tanec a navštěvovala Vysokoškolský umělecký soubor. V roce 1965 pod vlivem svých muzických přátel opustila zaměstnání a byla přijata na Pražskou Vysokou školu umělecko-průmyslovou do sochařského atelieru profesora J.Kavana, kde absolvovala v roce 1972.

Vdala se za syna svého profesora, grafika Jana Kavana. Předmětem její tvorby je volná monumentální socha pro interiér i exteriér, komorní plastika, portrétní tvorba i kresba. Materiálem je nejčastěji pálená hlína, elektroporcelán, nebo bronz. Pro jednu z řady realizací v architektuře s úspěchem použila i litý beton. Pálená hlína byla i výhradním materiálem animovaného filmu, kterému spolu s manželem dali výtvarnou podobu. V sedmdesátých i osmdesátých letech její zájem osciloval mezi intimně laděnými motivy ženství a mateřství na jedné straně a expresivní persifláží a formálním experimentem na druhém pólu. Později vytváří řadu konstrukcí z porcelánových dílů a rezavého železa, kde lidská figura oproštěná od všech příkras se stává mementem emocí odvolávajících se k mytologickým předobrazům. Jinou kapitolou tvorby je kolekce porcelánových panenek ve značně nepatřičném měřítku, jiná se věnuje bolestné prázdnotě dětských šatiček, nebo torzům ukrývajícím v bílých draperiích nemocniční smutek. Zdá se, jako by lidské tělo bylo pro autorku jen nezbytnou skořápkou pro zkoumání duševního obsahu. Proto ji obsesivně celým tvůrčím obdobím paralelně provází i zájem o lidskou tvář.

Uskutečnila kolem třiceti autorských výstav a zúčastnila se mnoha výstav oborových. Za komorní plastiku a portrétní tvorbu získala řadu ocenění. Je zastoupena v domácích i zahraničních, oficiálních i soukromých sbírkách. Má řadu realizací v architektuře i v krajině. Je členkou Spolku sochařů ČR.

V době, kdy žijeme v pouhém stínu inspirativního života, připravujeme výstavu. Vše podnikáme v izolaci od okolního světa. Proto jsme se tedy rozhodli, že si texty do katalogu napíšeme sami navzájem.

Sochařka Stanislava Kavanová je jednak mojí manželkou, nejbližší důvěrníci a první kritičkou. Zároveň je matkou dvou synů a starostlivou babičkou pěti vnoučat.

Padesát let úspěšně vzdoruje tomu, aby nebyla jen to. Sudičky, příroda a geny jí obdařily talentem a ona se snažila ho nepromarnit. Na vzdory různým nesnázím si vždy uměla vydobýt místo, kde se mohla uzavřít do ticha tvůrčí klauzury.

Ať měla dílnu v podkroví dejvického činžáku, v kolonci Na Paťance, mezi nepřizpůsobivými v Karlíně, či konečně prostorný venkovský atelier na chalupě nebo pohotovostní v Troji, všude šlo vždy o totéž: Najít v sobě odvahu a sílu zahrát si na stvořitele. Syntetizovat myšlenky a představy s šedým mazlavým jilem – aby z ničeho povstalo něco. Žádné pracoviště, ani aseptická laboratoř však nejsou odtrženy od okolního světa. Umění je dokonce přímo předurčeno k tomu, aby se náš vezdejší svět pokoušelo-nejrůznějšími způsoby nějak definovat.

Podněty tvorby z laboratoře S.K. jsou zřejmé z názvů jejích produktů: Všední život, Sváteční chvíle, Bolavá místa, Anatomie stavu duše, Tenata, Soukromí, Pohled do budoucna, Andělská torza... Sochařka však nijak neilustruje. Kdo hledá prvoplánovou krásu, bude zklamán. Svobodná tvorba se zpravidla neodvíjí od vytyčení námětu směrem k hledání vhodné formy. Naopak, většinou emocionálně vzniklá tvarová představa se až druhotně ohlíží po svém pojmenování. A tak, emoce, idea a tvar jsou rukama sochařky zapracovávány do modelovacích hlín. Jsou s ní hněteny, vrstveny, ubírány a přidávány. V důsledku pak vypáleny, případně odlity do kovu, či vytesány do kamene, v případě dřeva, vyřezány.

Jako jeden z příkladů jak se zmíněné veličiny vzájemně podmiňují, můžu uvést následující proces. V roce 1997 na velké historické výstavě Rudolf II. a Praha Stanislavu zaujaly pohřební šaty se zbytkem listů rozmarýny, ve kterých byla pochována Rudolfova sestríčka Eleonora, která zemřela v dětském věku. Dojemné prostorové aranžmá šatů, ve kterých chybí tělo inspirovalo celou sérii plastik. Dalším rozvíjením představy opuštěného dětského světa dospěla autorka paradoxně až k hrůzně předimenzovaným panenkám z elektroporcelánu. K tématu jsem se nakonec přidal i já cyklem kreseb. Výsledkem byla naše společná výstava v pražské galerii Atrium, nazvaná „Zbytky listů rozmarýny.“

Jednou z disciplín jak se zhostit světa je zpodobování. Sochařka si paralelně s volnou tvorbou celoživotně buduje i sbírku tvář. Některé jsou jen zastřenou asociací či zobecněným výrazem, ale jsou to i tváře konkrétní a to nejenom lidské. Portréty přátel, rodiny, lidí, kteří autorku zaujali a kterých si váží. Někteří seděli přímo modelem, jiní se už dostavit nemohli. V poslední době přibýlo několik takových rekonstrukcí díky portrétním soutěžím vypisovaným Spolkem sochařů ČR.

Tvůrčí nepokoj mou manželku neopouští ani ve věku, kdy už mnozí skládají ruce do klína. V současné složité době to má určitě i terapeutické účinky.

Jan Kavan 2021

